

החלומות הגדולים יסוד העולם הם

כל הדברים הגדולים מתחילים מחלום.

אתחיל שלא כדרכי בסיפור מופלא.

הסיפור הבא התפרסם בגיליון "דרשו" שיצא לכבוד סיום הדף היומי. מתוך שיחה עם הרב חזקיהו מישקובסקי: הרב מאיר שפירא מלובלין, מייסד הדף היומי, נולד בעיר שאץ. כבר בילדותו הוא התבלט בגאונותו ונחשב לעילוי, לכן לא נמצא לו מלמד מתאים. אביו פנה אל רב העיר, הרב שולם מושקוביץ, האדמו"ר משאץ, וביקש ממנו עזרה למצוא מלמד למאיר, בנו. השיב לו הרב שהוא מלמד בעצמו את שני בניו הגדולים והוא מוכן לצרף אליהם את מאיר, למרות פערי הגילאים. הילד מאיר השתלב מהר בשיעורי הרב בגלל חריפותו, ויחד עם זה התרועע עם ילדיו הקטנים של הרב, שהיו בני גילו, והיה משתף אותם בחלומותיו. מאיר סיפר להם שיש לו חלום שיבוא יום שכל עם ישראל ילמד אותו דף גמרא, וכך תהיה שפה משותפת לכל היהודים בכל תפוצות ישראל. ילדי הרב הגיבו בזלזול לדברי מאיר: "חלומות שווא ידברו. מה שאף אחד לא הצליח עד היום, כיצד חושב אתה להצליח!?", וכך מידי פעם היה מאיר מתלהב מחדש מהחלום שלו, והילדים היו מבטלים אותו ומצננים את התלהבותו.

חלפו השנים, הרב מאיר שפירא הפך לתלמיד חכם גדול ולמנהיג רוחני, ורעיון הדף היומי כבש את עולם התורה. יום אחד, בתחנת רכבת, ניגש אליו רב אחד ואמר לו שהוא נשוי לבתו של האדמו"ר משאץ, והיא מברכת אותו על הצלחתו הגדולה בהפצת התורה. התעניין ר' מאיר היכן ניתן לפגוש אותה, כיוון שיש לו דבר למסור לה. הפגישה יצאה לפועל, ור' מאיר פנה אל בת האדמו"ר: "את זוכרת שהיינו ילדים קטנים ודברתי אתך ועם אחיך על חלום 'הדף היומי', ואתם נהגתם לבטל את דברי ולצנן את התלהבותי. אינני מקפיד על כך כיוון שבאותה עת היינו בסך הכול רק ילדים קטנים. אבל בקשה אחת לי ממך: 'את מחנכת ומופקדת על חינוך ילדי ישראל, זכרי: לעולם אל תזלזלי בחלום של ילד! אם הייתי בנוי ככל האדם שכאשר לועגים לו הוא נשבר, את יודעת מה עם ישראל היה מפסיד?! את יכולה לתאר לעצמך את עם ישראל ללא הדף היומי? לכן בקשתי מכל הלב – אף פעם אל תלעגי לחלום של ילד. ילד יהודי יכול להגיע רחוק רחוק על פי חלומו...". (לקורא המטיל ספק באמיתות הסיפור. הסיפור אומת על ידי בנה של בת האדמו"ר, הגר"מ הלבפשטאם).

חלומות גדולים, הם הבסיס לכל הבניינים הגדולים שנבנים בעולם, ואנו רואים זאת בצורה מופלאה בפרשת השבוע שלנו. יוסף הוא החולם הגדול, הוא חולם חלומות עצומים, מאמין בהם ופועל בכל כוחו להגשמתם.

וכך כותב הרב ראובן ששון: "יוסף אינו מסתפק במה שיש, ושמו מעיד עליו, שנקרא על שם הרצון להוסיף – "יוסף ה' לי בן אחר". לא זו בלבד שיוסף אינו מתמקד במחצית הכוס המלאה ואף לא במחצית הריקה, הוא בכלל מסתכל "מחוץ לכוס" – הוא חולם חלומות הרבה מעבר למה שקיים במציאות, והבקשות שלו גדולות מאוד, עד כדי כך שהן מעוררות תמיהה אצל יעקב והשבטים.

באופן פשוט נראה שדרכו של יוסף היא מתכון לחיים קשים – חוסר סיפוק ממה שיש ואכזבות מרובות מכישלונות. יתר על כן, חלומות גדולים עלולים להיתקל במתנגדים רבים, והאדם עלול למצוא את עצמו בתוך הבור, ואז תסכולו יגדל שבעתיים, כי לא זו בלבד שלא התקדם אלא שאף נסוג אחור. לכן, הנטייה הטבעית מעדיפה להסתגר בהווה, להיות בשימור ולא בפיתוח, לחיות חיים שלווים, ולעסוק בתורה בלי הפרעות. ומה בנוגע ליוזמות לקידום העתיד? זה מסור בידי שמיים.

ואולם, יוסף מראה לנו גישה אחרת לגמרי. רוחו הגדולה איננה נשברת משום אתגר, ולבסוף כל חלומותיו מתגשמים. אמת, חלומות עלולים להיות מתכון לשיברון לב ולאכזבות, אך אין הדבר כן כאשר מדובר בחלומות הנולדים מתוך חיבור פנימי לה', חלומות שהם למעשה צינור לבטא את הטוב האלוקי שהקב"ה מבקש להשפיע בעולם. אלה לא "חלומות" אנושיים רגילים, אלא "חלונות" שפותחים את העולם אל השמש האלוקית, ומחדירים בו את האור האין-סופי.

כי באמת הקב"ה, שכוחו וגבורתו מלא עולם, הוא זה שאינו מסתפק במצב בהווה, ובכוחו הגדול הוא דוחף את העולם אל השלמות הגמורה. כאן לא מדובר בשאיפה אנושית מוגבלת, אלא בכוחו של יוצר בראשית, שבשביל הטוב השלם הוא ברא את העולם. הנביא מדמה זאת לאריה שואג: "ה' ממרום ישאג וממעון קודשו ייתן קולו, שאוג ישאג על נווהו", יש כוח בנשמות ישראל לשמוע את השאגה האלוקית הזאת, ולהתחבר אליה, ואף להיות צינור כדי לגלות אותה בעולם, זהו כוחם של הצדיקים, שעשו רצונם כרצון קונם, עד שה'רצון' שלהם נעשה 'צנור' לגלות את האור ש'נצור' בפנימיות.

כשאדם מתקדש ודבק בה', הנשמה שלו, שהיא ניצוץ אלוקי, מולידה בו חלומות גדולים מאוד, חלומות כבירים, שאנשים בעלי מבט שטחי ילעגו להם ויאמרו שהם תלושים מהמציאות. אבל באמת, חלומות אלו הם קווי האור הממשיכים אור אין-סוף בתוך הגבול, ומקדמים את המציאות קדימה. חלומות אלו ממלאים את האדם בעוצמה גדולה, ונותנים לו כוח להגשימם, ואף מעניקים לו חוסן, מול האתגרים הגדולים שחלומות אלו מסבבים איתם – משברים, נסיגות לאחור, ואיבים קשים שמתנגדים לזריחת האור. הזוהר הקדוש אומר שיוסף הצדיק זכה שחלומותיו התגשמו, דווקא בזכות העובדה שהוא זכר אותם תמיד - "ויזכור יוסף את החלומות". גם בנפילות הגדולות, הוא התמיד לחבר את רוחו אל העתיד הנכסף, ושום רעל של ייאוש לא ניתק אותו מהשלמות הגדולה.

וכותב הרב החלבן זצ"ל: "יש לאדם כוח להכריע את המציאות, על ידי חיבור פנימי אל חלומות גדולים, זכירתם וציפייה להתממשותם הטובה. בשעה שהאדם מתחבר ברוחו אל חלום טוב, שאיפה פנימית, רוחו אחוזה בה והוא מתמיד לזוכרה, הרי שהוא באמת מפתח אותה בפנימיות רוחו, בתוככי חייו, ודבר זה בעצמו גורם לחלום ושאיפה זו להתממש בפועל. מכאן נשכיל שעיקר הצלחתו של האדם במעלות עליונות תלויה היא במידת חלומותיו, עד כמה הוא חולם ומשתוקק וכוסף אל מדרגות אלו. החלומות הם הם מחוללים את המציאות, מחברים את האדם עם פסגות עליונות ומבשילים את פנימיות חייו להיות מוכשר אליהם ולאט לאט להוציאם אל הפועל. כפי מידת חלומותיו של האדם, דבקותו בהם ועומק רצונו להתממשותם, כן יהיה בפועל. אדם שחלומותיו מצומקים, גם הישגיו יהיו בהתאם. כי יסוד גדול הוא, שהעולם הזה הוא פרי של עולם הרוח, אשר החלום הוא אחד מהכוחות המפתחים ומבשילים את

פירות הרוח וההויה הנשמטית".

כדבריו הידועים של הרב קוק (אורות הקודש א, עמ' רכו):

החלומות הגדולים יסוד העולם הם.

המדרגות שונות הן.

חולמים הם הנביאים, בחלום אדבר בו.

חולמים הם המשוררים בהקיץ,

חולמים בעלי המחשבה הגדולים

לתיקון העולם.

חולמים אנו כולנו

בשוב ה' את שיבת ציון.

כל אדם צריך חלום, כל ציבור צריך חלום וכל עם צריך חלום.

יהי רצון שנזכה לחלום ולהגשים, נהיה חולמים בגדול על גאולת ישראל והעולם כולו, נחייח לאור החלום ונזכה לראות

בהתגשמותו.